

Közösségi tereket Novaj ra! : kuckóépítés a falu aprajának-nagyjának

Kaló Vivien

Győr, 2013

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
_miért? (egy kis bevezető szentimentalitás)	4
_A FALURÓL	7
_hol?.....	7
_megközelíthetőség.....	10
_természeti kincsek.....	11
_épített örökség.....	14
_közösségi színhelyek.....	16
_bor és a falu.....	18
_hagyománytisztelést.....	20
_a falu.....	21
_mi merre?.....	22
_csoportok, egyesületek.....	24
_a helyszínen	26
_jelentéges helyszíneiről.....	27
_kúria.....	28
_magtár.....	31
_mit is?	35
_tervezési program.....	37
_metszeti vizsgálata.....	38
_jellemző telekbeépítés vizsgálata.....	41
_iránymutatók.....	43

_A TERV	50
_a tér	50
_a kl ubház	52
_rendezvényház	54
_Épül etszerkezetek, tartószerkezetek	58
_Kl ubház	58
_konyha, ki szol gál ó épül et	63
_Épül etgépészet	65
Rétegredek	68
Tervl apok	74
_summary	77
I rodal omj egyzék	78
El érhetőségek	80
_a di pl omamunkám margój ára.	81

_mi ért? (egy kis bevezető szentimentalitás)

Diplomám témájának helyszínéül a heves megyei Novaj települést választottam.

Közeli kapcsolatom van a településsel, az ottani emberek temperamentumával, világnézetével, de mivel már 5 éve nem élek a faluban, így tudom kívül állóként is szemlélni a falu történéseit. Nem feltétlenül tartom jónak, amit mindenki annak tart, és lehet, hogy látok lehetőséget abban, amit mások az enyészettel tennének egyenlővé.

Itt töltöttem a gyerekkorom, itt lettem totyogós kisgyermekből kamasz, és szeretném, ha az utánam következő nemzedékeknek is lenne lehetősége olyan gyermekkorra, amit csak kevés gyermeknek.

Mikor kicsi voltam, mindig hátránynak éreztem, hogy nem egy városi, nagy iskolába jártam, buszoznom kellett, hogyha egy nagyobb bevásárlást meg kellett tenni, vagy csak új ruhát szerettem volna magamnak.

De nem vettem észre, hogy egy nagy közösség része voltam.

Most hogy már élek faluban, élek városban, tudom értékelni azt, amit akkor még nem.

Egy faluban van összetartás, vannak közös célok, olyan értékek, amiket a városban már csak kevesen tudnak megbecsülni. Milyen értékek? Értékek a hagyományok, a mezőgazdaság, az idősek tudása.

A középi iskolába bekerülve értettem meg, miért nem engedtek engem a városi iskolába a szüleim, pedig én szerettem volna menni, új embereket megismereni.

Olyan tudást szereztem 8 év alatt több tárgyból, amit kevesen a nagy iskolákból, hiszen nálunk 16 gyermekre jutott egy tanárnő, míg náluk 36-ra. Ez a mai napig jellemzi az iskolát, kis létszámú osztályok, a tanárok számára vállalható mennyiségű szakkörök, állandó délutáni programok, és emellett a falu tűzön-vízen át kitart.

Bár mára már egy másik iskola tagiskolája, de mégis igyekeznek mindent a régi ben megtartani.

Talán az iskola a legjobb példája a falunak.
Kis közösség, mely igyekszik néha talán erőn felül is megtartani azt, amit már egyszer elért, egy kis közösség mely igyekszik egyensúlyban maradni a politikai, és gazdasági változások alatt, és az emberi értékrendek anomáliáiban.

Hiszem, hogy minden falu képes megtalálni a küldetését a mai megváltozott értékrendű világban is, és a mezőgazdaság mellett képes lesz, egyéb természeti, és tradicionális értékeit kiaknázni.

_A FALURÓL

_hol ?

Novaj Egertől 15 kilométerre délkeleti irányban helyezkedik el, Heves és Borsod megye határán. Közeli nagy településként még Mezőkövesd említhető, mely bár távolságra közelibb helyezkedik el, kis mezőváros lévén, kevésbé befolyásolja a falu életét.

A Bükk hegység lábánál elhelyezkedő település, két domb által alkotott völgyben a Novaj-patak, és a kisebb Körtvélyessi-patak völgyében terül el.

A falu kialakulására, és későbbi fejlődésére a jelentősebb Novaj-patak gyakorolt hatást.

A falut először 1275-ben említik egy korabeli oklevélben Nouoy alakban, és 1648-tól használják a mai névalakban.

Először vonalmenti településként jelent meg, két fő utcával, egyes források szerint először a patak jobb partján található utca, ma Hunyadi Mátyás út alakult ki, és később népesedett be, a „második főutca” az István utca.

A falu az egri püspökség birtoka volt,

Ki stályával együtt az egervári ki sprépostság javadalmának részét képezte.

Az egri vár ostroma alatt, majd a kuruckor végén is felégették, utóbbi után 1754-ben Zorger János egri ki sprépost telepítési szerződést kötött. Falubeli legendák szerint ezért ilyen magas, a Nagy, Berecz valamint a Kaló vezetéknev a faluban.

A falu fejlődésében a következő ütem, az Új sor (ma Mező Imre utca), és a Kis sor (ma Kovács Mátyás utca) benépesedése.

Magyarország II. Katonai felmérésén már ez az állapot szerepel.

Ezen már látható, hogy a két utca legfontosabb összeköttetését a mai Gálkút út jelentette, bár már a László úti híd is megjelenik, de ez alapján nem meglepő, hogy a falu központja a két párhuzamos utca közti összekötő út környékén alakult ki, és ez a mai napig érvényes.

Az Új telep néven emlgetett településrész a falu keleti határát képező domb tereprendezésével, és fel parcel lázásával jött létre.

Egy 1946-ban készült rajz alapján ekkor még csak a parcellákat alakították ki, ekkor még épület nem volt rajta látható.

A külterületek jelentős része mezőgazdasági megmunkálás alá van vonva. A faluban leghangsúlyosabb a szőlőtermesztés, de gabonatermesztés is folyik, valamint egyes külterületek faluszéli kertként működnek.

Korábban jelentős területeken termeltek dohányt, melyet az egri dohánygyár vásárolt fel. Azonban a dohánygyár privatizálását és külföldi tulajdonba kerülését követően ezek az „ültetvények” eltűntek, és ezzel együtt több feldolgozó épület is gazdátlaná vált.

Az észak-keleti területeken lovakat tartanak.

Bár a Bükk alján terül el a falu, az erdők jelenléte mégsem jelentős a falu határában, bár gyalogútja keretében több régi sétaútvonal is felkereshető. Sajnos ezek az utóbbi időkben kissé elhanyagoltak, pedig vezet út a bogácsi fürdőhöz, Szomolyára, a mezőkövesdi Zsóry-fürdőhöz), a Zöldszívforráshoz, az Ostorosi-tóhoz (víztározó), és ezek csupán azok, melyekre kiskolásként a tanárnőkkel, esetleg kamaszként kalándvágyból megtettünk.

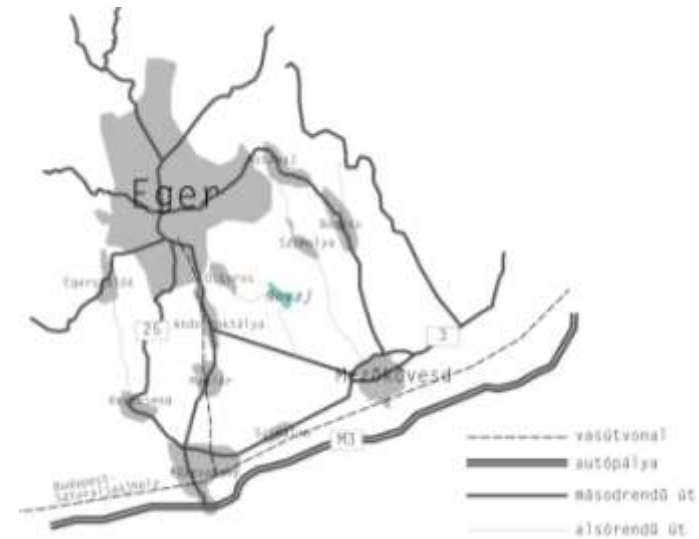
_megközelíthetőség

A falu közlekedését elsősorban Eger közelsége befolyásolja. A Mezőkövesd felé vezető alsórendű út gyenge minősége és az Eger-Andornaktálya-Mezőkövesd útvonal rövidebb mi volt a miatt csekély az átmenő forgalom, de zsákfalunak még nem nevezhető.

Autóval az M3-as autópályáról Mezőkövesdnél lehajtva vagy a 3-as főutat elhagyva, az Mezőkövesd-Andornaktálya összekötő út felől közelíthető meg.

Busszal elsősorban Eger érintésével érhető el, mivel onnan sokkal nagyobb járatsűrűséggel, nagyjából 20-30 percenként indul helyközi busz innen. Mezőkövesd felől csupán napi 2-3 járat indul, ezzel is magyarázható, hogy Eger nagyobb hatást gyakorol a településre.

Vasúttal mind Eger, mind Mezőkövesd felől buszra átszállva juthatunk el a településre.

_természeti ki ncsek

El helyezkedésének, és ki tűnő tal aj mi nőségének köszönhetően több természeti ki nccsel is rendel kezi k.

A fal u határában több Magyarországon rit ka, maj dnem egyedül áll l ónak mondható növény tal áll ható.

Ilyenek a bíboros kosbor, az agárkosbor, a tavaszi hérics, az árvalányhaj.

A hel yi természetvédő mozgal om több gyurgyalag fészket is gondoz a Petőfi út végén tal áll ható l őszfal ban. Sajnos a l őszfal fol yamatos errozí ója mi att egyre kevesebb csal ádot számol hatunk.

A fal u északi részén egykor kőbánya működött, ahol andezit tufát bányásztak (ebből épül t az egri mi naret), ez mára már nem üzemel , a helyére pi ncéket váj tak.

A hel yi zöl dszí vesek két forrást is gondozásuk alá vettek, ezeket összel fel keresi k, és ki takarí tj ák.

árval ányhaj

agárkosbor

bí borkosbor

tavaszi hérics

gyurgyalag fészkek a falu határában

ki iskolások a második Zöld szív forrásnál

_épített örökség

A falu épületállományának nagy része az 1900-as években épült.

A régi háromosztatú parasztházak nagy részét elbontották, vagy mára melléképületté váltak.

A falu legöregebbnek tartott házát, melyet 1897-ben építettek 2002-ben újjáépítették (Ytongból), és a falu *falu házává* alakították.

Az épület csupán az utcai homlokzatát örökítette meg az egykori parasztháznak.

A három osztat az új épületben tiszta szoba-előtér-wc blokk formában alakult.

Az épület túl sok funkciót igyekszik kiemelni és végeredményben kiállítószobán kívül semmi resem alkalmas.

Az udvarán kemence épült, melyet a falu híres rezgős rétesének sütésére használnak, de a szűk hely miatt csupán kisebb csoportok használják.

A hely annyira szűk, hogy 10 főnél nagyobb csoport vendéglátására sem alkalmas.

Egy másik megmaradt öreg épületnek szebb sors jutott, és a szentendrei skanzen őrzi.

A falu egy római katolikus templommal rendelkezik. Először 1288-ban építették fel, mely a török uralom alatt elpusztult. Az 1700-as években újraépült, 1756-ban új sekrestyét és oratóriumot kapott. Ez az épület elpusztult a 1944-ben.

A ma látható épület 1947-ben épült.

_közösségi színhelyek

A művelődési ház a szocializmusban épült, egykor sámlis moziként működött, valamint a falu kisebb rendezvényeinek biztosított helyszínt. ebben az épületben található a falusi könyvtár is.

Az épület nagy terme alkalmas színi jellegű előadások, farsangok, színdarabok megtartására, azonban lépcsős belső tere miatt nem alkalmas bál jellegű, és egyéb fogadásos rendezvények megtartására.

Jelenleg minden beltéri rendezvényt itt tartanak.

Rendezvények szervezésére használják továbbá az iskola melletti kézilabda pályát is.

A pálya mondható a fiatalok legnagyobb találkozási pontjának, mivel itt találkoznak a sport szerelmesei, a deszkások, a görkori sok, a nézelődők, a lazák, kicsik, nagyok, itt ülnek le pihenni a babakocsit tologató kismamák, a kisgyermeket sétáltató anyukák.

A pálya melletti tornaszoba, csupán az általános iskola igényeit tudja kielégíteni, sem méretei, sem a belső közlekedése (szűk, hosszú folyosók) nem alkalmas beltéri rendezvények bonyolítására.

_bor és a falu

A mezőgazdaságban a húzóágat a szőlőtermesztés jelenti, hiszen Eger közelsége, és a kedvező éghajlat Novajt is az egri borvidék települései közé sorolja.

A legtöbb ház alatt található pince, illetve két jelentősebb pincesor is található a falu határában.

Az egyik az Ostorosi út mentén, míg a másik az egykori kőfejtő helyén, a Petőfi út végén található.

A falu határának külterületeit minden oldalról szőlőtáblák tarkítják.

Fent Ostorosi úti pincék

Középen Petőfi úti pincék

Lent az egykori kőfejtőbe vájt pincék

_hagyományti sztel et

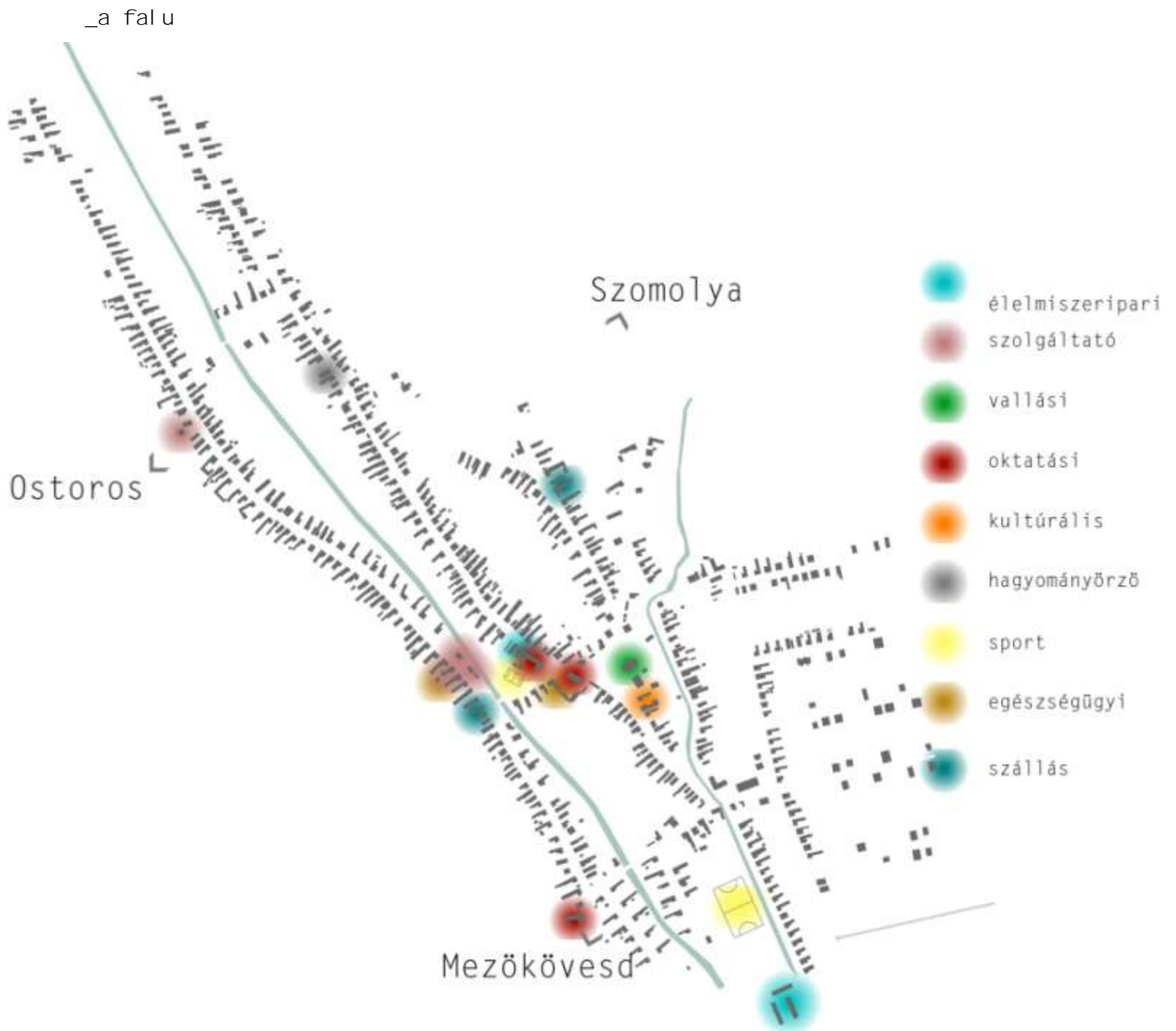
Mi nt korábban eml ítettem a fal vakban nagy szerepet kap a hagyományok ti sztel ete. Mi vel el ődei nk is igényel ték a szórakozást, így szinte minden hónapban, évszakban vol t valami szokás, ünnep, ami vel szórakoztatta a lakosság magát, így nincs szükség kül föl dről átvett mesterséges programokra, gondol ok itt a halloweenre, val enti n napra, és hasonl ókra.

A fal uban a mai napig nagy hagyomány a tavaszváró remél és, a szüreti fel vonul ás, a márci us 15-én megrendezett fákl yás fel vonul ás, a nagybol dogasszony napi búcsú, a májusfa állítás és a mai napig tart a falu közös „majálist”, csak gyermeknapkor, és nem máj us 1-én.

Remél ők akkor (1973) és most (2013)

Szüreti fel vonul ás (Bí ró és bí róné, 2010)

_mi merre?

A falu központja az egykori egyetlen híd környékén, valamint az egykori főutcák összeköttetésében alakult ki.

A Hősök tere valójában egy kiterjedés, amelybe befut a Rákóczi és az István út. Ennek a „térnek” a környezetében helyezkedik el szinte minden középület.

Ez a tér határolja északról a templomkertet, körbeöleli az iskolát és a folytatásában található a kézilabdapálya.

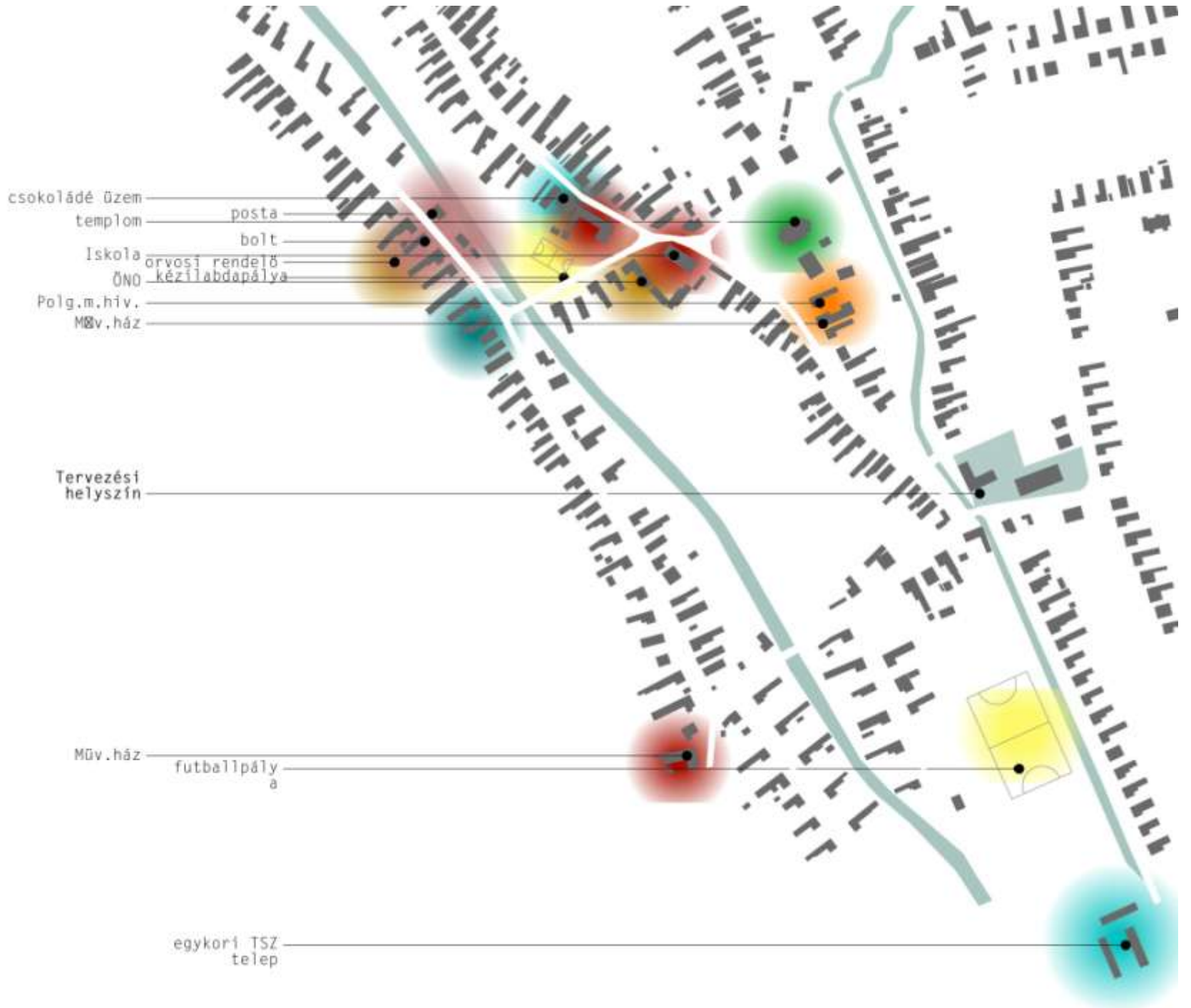
A patak túloldalán helyezkedik el a buszmegálló társaságában a posta, egy kisbolt, egy kocsmá, valamint az orvosi rendelő is.

A Rákóczi úton található a Polgármesteri hivatal, valamint Művelődési ház is.

A tervezési területem a Rákóczi utca végén, a László utcával kialakult torkolatban helyezkedik el.

A Mezőkövesdi út nyugati oldalán található a falu futball pályája.

A falu déli részén helyezkedik el az egykori TSZ telep, mely ma az Ostoros-Novajbor Zrt. palackozó üzeme.

_csoporthoz, egyesületek

A falusi környezet kedvez a különböző egyesületek, csoportok kialakulásának.

Mivel nem a csoportok mélyreható vizsgálata a célom, így csupán 1-2 mondatos jellemzéssel mutatom be őket.

Faluvédő Egyesület: A helyiek kisebb társaságából szerveződött elengedhetetlenként, mára hivatalos formában is létező szervezet, céljuk a falu karbantartása, virágosítása.

Novaji Asszonykórus: Az 1970-es években alakult kórus a palóc néprajzi kutatások hatására alakult, a mai napig működnek, és aktívak, nagy szerepet vállalnak a falu hagyományainak őrzésében.

Mazsorett csoport: 1996-ban alakult tánccsoport, már több generációnyi „mazsis” nőtt fel, mivel nem működik hivatalos egyesületként, így inkább hobbi csoportnak tekinthető.

Zöldszíves Ifjúsági Mozgalom: Elsősorban gyermekeket tömörítő ifjúsági mozgalom, célja a környezettudatos életre nevelés, a helyi természeti értékek megóvása, felkutatása, már két forrást is avattak.

Gobelin klub: Talán a mai élet fonójának lehetne tekinteni.

Színjátzó kör: A faluban régen is nagy hagyománya volt a helyi színjátzásnak, a csoport tagok közül többen dolgoztak gyerekszínészként az egri színház darabjaiban, valamint az egri várjátékok, és vítézi skola előadásain.

Az egyesületeknek nincs saját törzshelyük többnyire az iskola tantermeiben, a művelődési házban, néha a faluházban gyűlekeznek, próbálnak, fogadnak vendégeket, tartják rendezvényeiket.

_a helyszínen

Fel dolgozandó témám helyszínéről egy meglévő épületegyüttest választottam.

Mi ndkét épület a Galassy család tulajdona volt korábban.

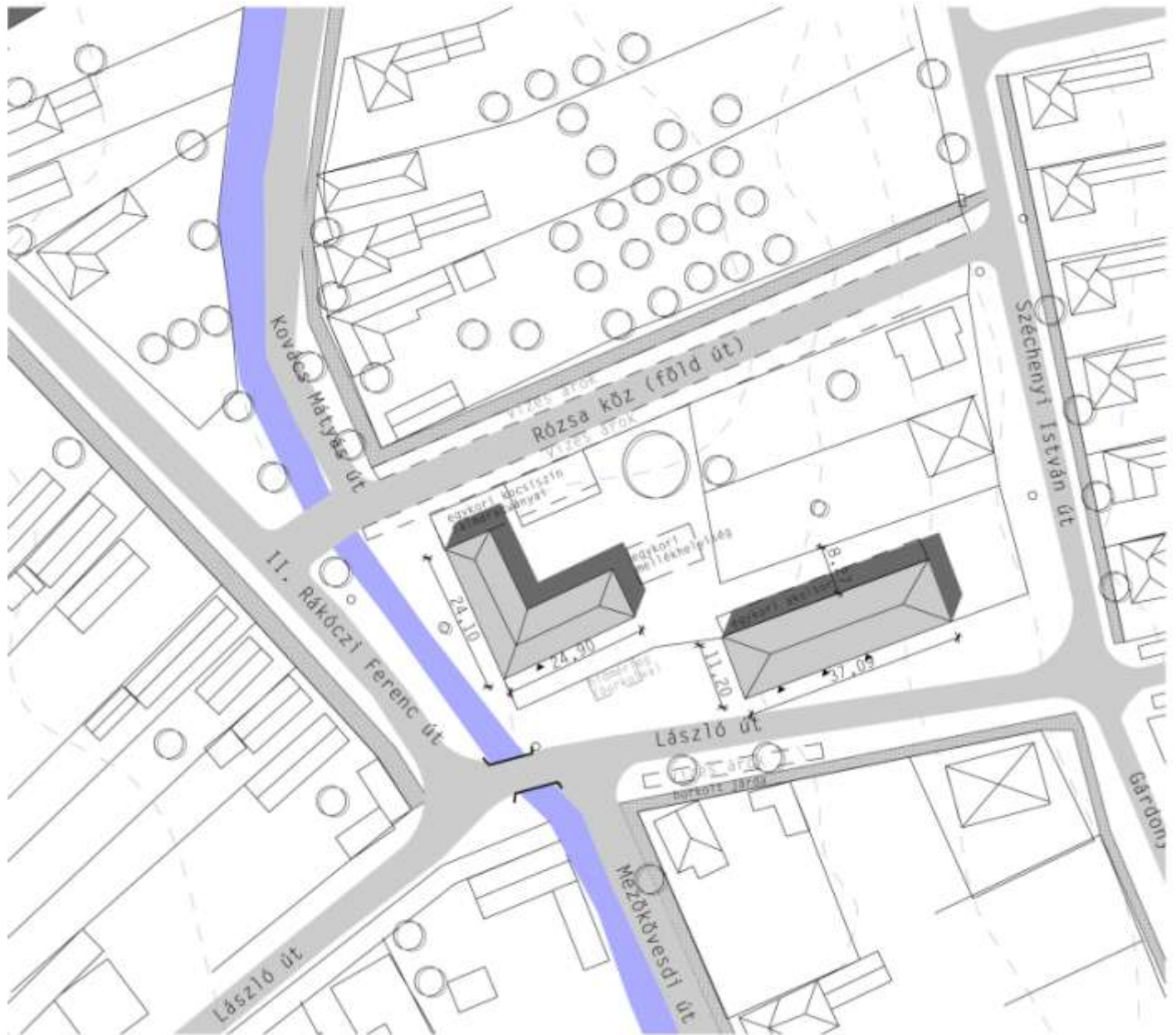
Ez a család a századforduló idején jelentősen befolyásolta a falu életét. Ezt jól mutatja, hogy ennek a családnak ugyanannyi földterülete volt a faluban, mint az akkori ki sprépostnak. Úgy tartják, hogy a patak jobb partja volt ki spréposti terület, míg a bal partján a Galassy család épületei, cseléd lakásai sorakoztak.

Ezeknek az épületeknek a nagy része ma már nem áll, vagy családi házként él tovább.

Két megmaradt, jelenleg ki használatlan épület az egykori kúria, valamint a magtár.

„jelenti helyszínrajz

_kúria

A kúria épülete, egykor a Galassy család nyári szállása volt.

Sem korabeli tervek, sem leírás nem lelhető fel a levéltárakban, sem a könyvtárakban.

Az épület egyfajta kultúrházként működött, egyfajta korabeli szórakozóhelyként. Bálók, gyűlések, közösségi rendezvények helyszíne volt.

Az épület az uradalom megszűnésével, a termelőszövetkezetek megalakulásának (1949) idején került az akkori Novaji Egyetértés MGTSZ tulajdonába, mely eleinte iroda funkcióját töltötte be.

1976-ban egyesítették a novaji és az ostorosi MGTSZ, ami nek az adminisztrációja Ostoroson folyt, így az épületet éveken át nem használták. A '80-as években az iskola használta negy termét tornateremként, azonban a 1995-re annyira leromlott az épület állaga, hogy innentől kezdve az iskola sem használta, valamint 1998-ban megépült a falu tornaszobája.

A képen az épület látható az 1960-as években, illetve ma.

szerkezet:

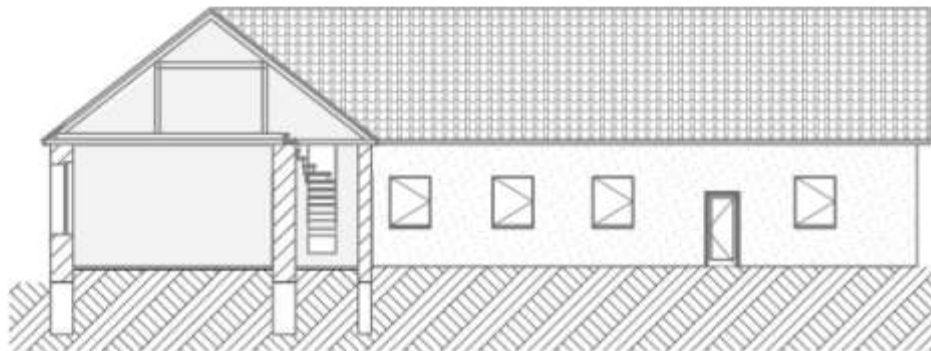
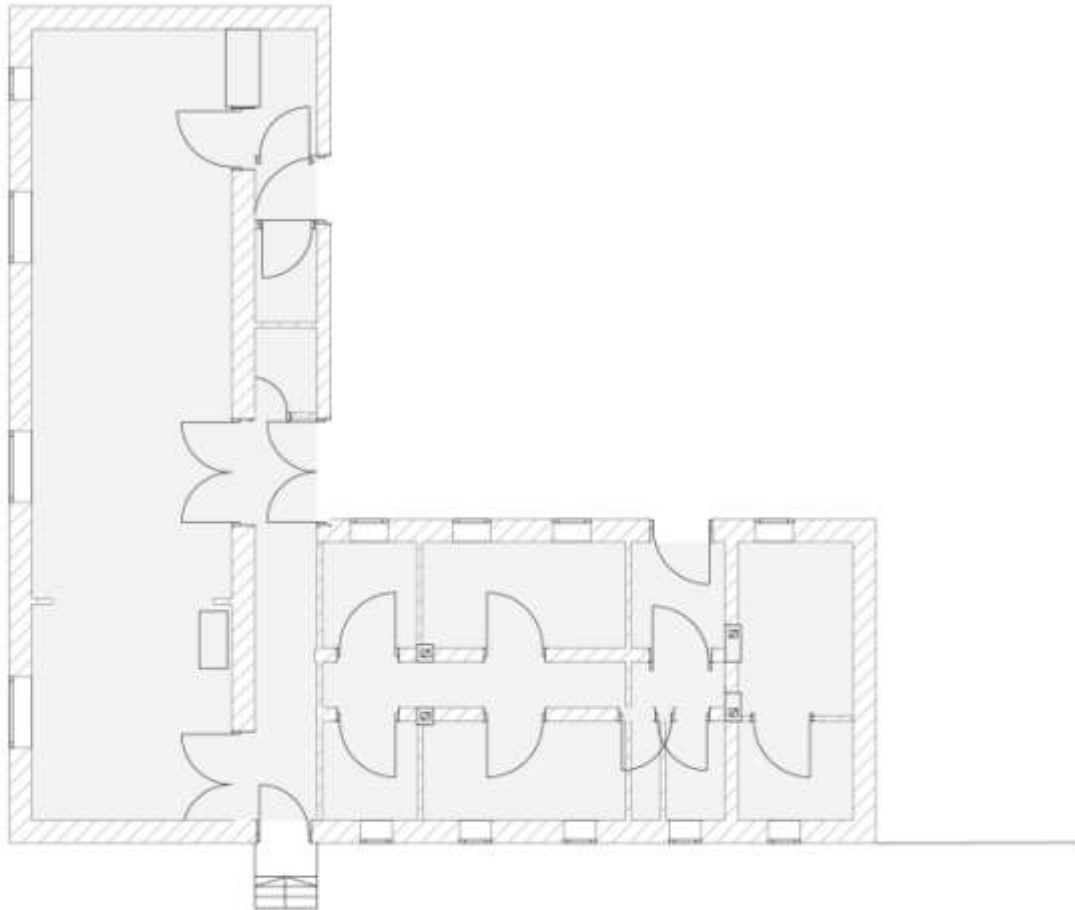
Az épület kettősméretű kevésllyukú égetett téglából készült (többnyire), fafödémmel, és két állószékes tetőszerkezettel.

Egy helyen történt alapozás feltárás ami n jól látható, hogy az épület alatt kemény kő alapozás található.

A tetőszerkezet feltehetően cserélve volt, mivel korához képest meglehetősen épa faszerkezete.

Figyelmeztető, hogy a régi cserépkályhájának cserepei túléltek a megpróbáltatások, és nagy részük a mai napig ép, bár a kályha fémszerkezete már a rablók martaléka lett.

Az épület jelenlegi állapota erősen leromlott. Falazata több helyen sérült, az egykori nyílások befalazásai mindig olyan anyagból készültek ami épp kéznél volt, tufa, kis méretű téglák, bontott kőanyag. Az új nyílások kialakítása sem történt szakszerűbben. A meglévő kémények száma pedig egy kisebb utcának is elegendő lenne, ami jelentősen ront az épület statikai állapotán. Néhány helyen akár be is nézhetünk az egykori kéménybe akkorra nyílástátong a falon.

_magtár

A falu idősebb tagjainak elmondása alapján a magtár eredetileg dohány csomózó/feldolgozóként üzemelt. Az egri dohánygyár viágzásának az idején a szőlőtermesztés mellett Novajon a dohánytermesztés is jelentős szerephez jutott. A falu határában akkoriban 6 db 80 méter hosszú 15? méter magas dohány szárító pajta volt, ennek paramétereit a falu idősei mesélik, és néhol túlzásnak tűnnek, de a 6 pajta egykori létezése tény a '60-as években készült képeken is látható.

Magtárrá 1959 után, a TSZ megalakulást követően vált.

A jobb oldalt látható 1946-os térképen, még csak az új telep parcellái láthatóak, és még látható a régi magtár épület kontúrja, mely a parcellázás során tűnt el.

szerkezet:

az épület falait egri riolit tufából rakták, belsővázát pedig öles fatartók alkotják. A falazat meglepően egyenletes vastagságot mutatott, a mérhető helyek mindgyikén 60 cm körül.

Mestergerendája 30*20cm-es, míg a fiók gerendák 15*20cm vastagságúak.

Mind a tető, mint a faszervezete ép.

Az épület 3 helyiségből áll, a legnagyobb helyiség 20*10m, a legkisebb 5*10m belméretű. Feltehető, hogy a legkisebb helyiséget, vagy újraépítették, vagy pedig később építették hozzá, mivel az épületben egyedül itt található vegyes kőfal, valamint a tetőszerkezeten is látható különbségek vannak.

Emellett a délkeleti sarka erősen sérült, mely jelentős beavatkozást igényel.

Az idős emberek lehetségesnek tartják, hogy az a rész a daráló géppel helyezése miatt épült a korábbi épülethez, de biztos adattal senki sem tudott szolgálni.

Az épületet jelenleg raktárként használja a tulajdonos.

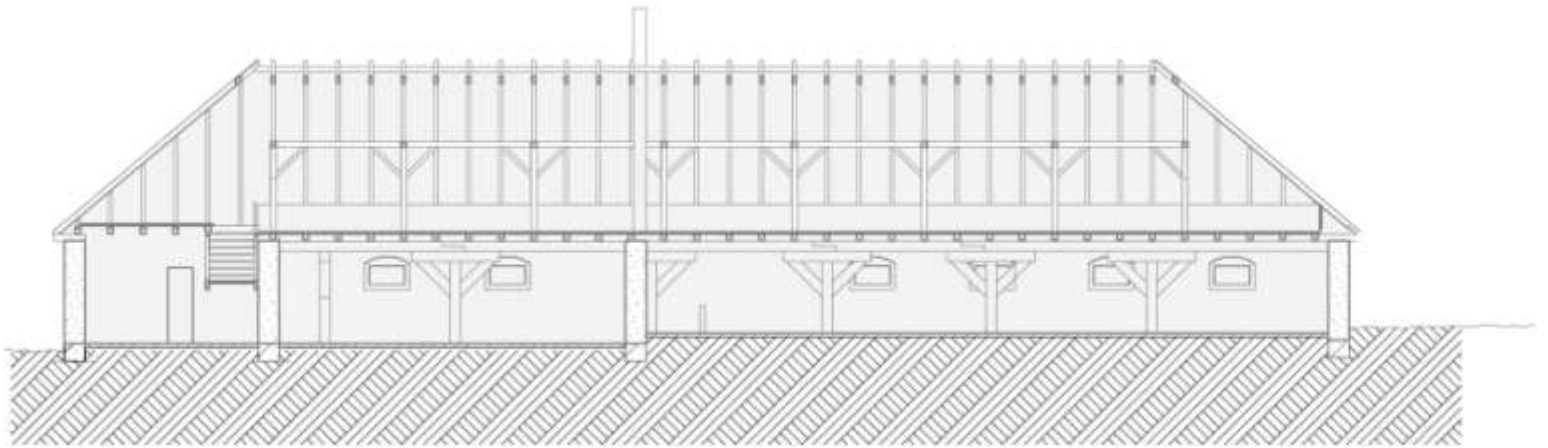
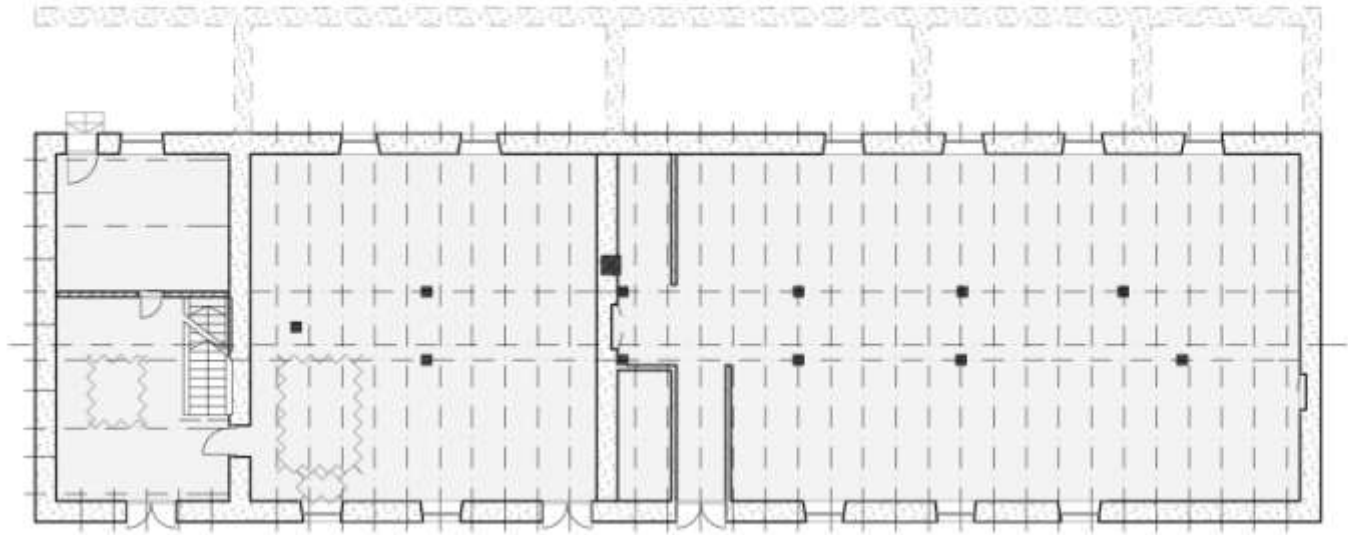
A két épület közül egyértelműen ez az épület a hangsúlyosabb, markánsabb szembeütőbb.

Sajnos külső szemmel megromlott állapota, és talán kedvező elhelyezkedése miatt sokan lengetik fellette a bontógolyót, de ők még nem látták, hogy milyen is belülről.

Mert ezt az épületet nem olyan fából faragták, hogy legyen az embernek szíve elbontani.

Az épület északi oldalán a falu egykori birkanyájának számára kialakított akol sor található, bár ezeken már fogott az időjárás, és többnyire leomlott, vagy megrogyott.

_mi t i s?

Tanulmányommal igyekeztem rávilágítani, hogy a falu igenis életképes, bár érezhető, hogy az utóbbi idők gazdasági, és kulturális vál sága miatt szükség van egy kis lendületre, és ehhez térre, helyszí nre van szükség.

Már egy 2004-es települési felmérésben is igény mutatkozik a közösségi terek, épületek funkciórendezésére, azok bővítésére, illetve megfogalmazódik az önszerveződő illetve már meglévő csoportok támogatására az igény.

Jelenleg kicsit kaotikusnak érzem, az egyes épületek, helyszí nek, és csoportok kapcsolatát, valamint bizonyos helyszí nek teljesen hiányoznak a lehetőségek közül.

Fontosnak tartanám megszerezni, hogy hol melyik épület, milyen rendezvénynek, funkcióknak adjon helyszí nt.

A faluházból megszüntetném a konferenciatermet, és bár az alaprajza miatt kicsit nehézkesen, tájházként üzemeltetném, ahol igenis összegyű lhetne a falu történetére jellemző egykori eszközök (szől őtermesztés, dohánytermesztés), megszerezett bemutatására lenne alkalmas.

A művelődési házban továbbra is lehetőség lenne színpadot igénylő bemutatók, előadások, ünnepek megtartására, illetve a funkciók csökkentésével felszabaduló helyiségek pedig a könyvtárbővítését tennék lehetővé.

Az új épületekben lehetőség lenne bájl jellegű rendezvények, kiállítások megtartására. Hétköznapi módon működhetne fotókiállítások, mely a környező természeti kincseket, lehetséges túra útvonalakat mutatja be, rendezvények esetén pedig asztalokkal, székekkel telhetne meg.

Az egykori kúriában lehetőség lenne a falucsoportjai számára klubszobát/klubszobákat kialakítani.

A két épület által közrezárt tér megfelelő burkolattal, újrafoglalással a rendezvények színterévé válna egy kellemes környezetben.

A kisebb belsőudvar az egyes csoportok kültéri találkozásai számára alkalmas lenne.

Nagyobb rendezvény esetén ezek természetesen ki egészíthetik egymást.

_tervezési program

Rendezvénytér (belső):

nagyterem ~200m²
főzőkonyha ~80-90m²
wc blokk 20m²
előtér ~50m²
gépezeti helyiség ~20m²
raktár ~10m²

15-20 fő számára alkalmas szállás:

6 db 3-4 fős szoba egyenként ~25m²
fürdőhelyiségek egyenként ~10m²
wc helyiség egyenként ~2m²
előtér mini konyhával ~20m²

Klubbáz:

nagyterem ~40m²
kiszolgálóterem ~20m²
wc blokk 10m²
gépezeti helyiség ~10m²

Rendezvénytér (külső):

rendezvényraktár ~15m²
wc blokk ~20m²

_metszet vizsgálata

Mivel a magtár jelenti 200m²-es nagytermének belmagassága 2,67m, így tudtam, szükség lesz annak növelésére.

Erre több lehetséges módot láttam, egyrészt a két terem egy szintbe hozásával, mivel jelenleg a középső traktus padlóvonal a 30 centiméterrel lentebb van, másrészt a tetőtér, és a földszinti tér egybenytásával, esetleg a fiókgerendák különböző módon történő ritkításával.

Végül megvizsgáltam, hogy hogyan alakulna a belső tér, ha a teljes faszervezetet eltávolítanám, és a helyére rácsos szerkezetet helyeznék.

Az utóbbi eset bár látványosan nyitottabb teret eredményez, nem ad többet, mint egy teljesen új épület létrehozása, mivel a tufa falak nem lennének képesek a rácsos szaruzat súlyának elhordására. Ebben az esetben a két számomra megőrzendőként kezelt szerkezeti elem (a tufa fal, és a belső faszerkezet) közül csupán a tufa fal maradhatna meg, mintegy díszlétként.

Ennek vizsgálatához egy látványtervező programot hívtam segítségül, az elkészült képek körülbelül egy 170-175 cm magas ember szemszögéből készültek.

Az első képen a jelenlegi állapotot mutatja a viznyítási alapként.

A második képen 30 centiméterrel lesüllyesztett padlószinttel, eredeti fiókgerenda kiosztással látható.

A harmadik képen csupán a fedélzék oszlopok alatti fiókgerendákat tartottam meg.

A negyedik képen minden második fiókgerenda hiányzik.

Az ötödik képen pedig minden harmadik és negyedik gerendát vettem ki.

Az utolsó képen pedig egy random
rácstartóval helyettesítettem a meglévő
fa szerkezetet.

„jellemző telkebeépítési vizsgálata

Mivel nem elég csupán az épületek beépíthetőségét vizsgálni, hiszen magával a térrel is szeretnék foglalkozni, így megvizsgálom a falu jellemző telkebeépítési módját.

A faluban jellemzően hosszú rányú, a dombokra fel futó telkek találhatók, oldalhatáron álló beépítéssel. Néhány friss parcelázástól eltekintve, szinte minden egykori telkek nagyméretű zöldfelülettel végződnek, melyek a legtöbb esetben konyhakertként van megművelve, gyümölcsfákkal van keretezve.

A lakóépületek és a melléképületek általában térfalként keretezik a burkolt udvart. A melléképületeket sok esetben az egykori parasztházak vagy azok átalakítása jelenti.

Lévéen borvidék, szinte szériatartozék a telkekhez a borospince, melyeket ahol nem lehetett kőbe vájni, ott a föld alá vásták, és a földből kiemelkedő halomként jelenik meg.

Jellemző továbbá, hogy a legtöbb háznál található kinti főzésre, sütögetésre alkalmas

mel l ékhel yi ség, hel yszí n. Fi gyel embe véve,
hog y a novaj i rezgős rétes a környéken nagy
hírnévre tett szert, ez fontos szempont lehet
a tér alakulásában.

_i ránymutatók

Paksi Képtár, Paks, Kiss Gyula és Járomi Irén

A Paksi Képtár többszöri költözés után 2007-ben vehette birtokba az egykori Konzervgyár épületének új ragondolásával megépített végleges helyszínét.

Az épület megtartotta teljes szerkezetét, és a gyár egykori belső szerkezete ma szerves része a belsőtereknek, sőt ez teszi izgalmassá azokat.

A tervezők az épület múltját idézve Corten lemezburkolattal idézik fel az épület múltját.

A rozsdás burkolat nem csupán az épület burkolatán jelenik meg, hanem az épület körüli nagy tér térplasztikáin is mintegy szervezve a teret.

Konzertkirche, Neubrandenburg, Pekka Salmi-nen

Az egykori góti kus templom a német templomokhoz hasonló történetet tudhat magamögött. 700 évvel ezelőtti megépülése óta többször újjáépítették, bővítették, majd a II. világháború után csupán néhány külső fal és illetve a templomtorony maradt épen.

Az ezredfordulón Pekka Salmi-nen egy koncerttermet álmodott ebbe a kívülről továbbra is szakrális építménybe.

Az épület belsét mondhatni teljesen „kipucolták”, egy nagy belső térre varázsolva, és az így kialakított ürességbe alkalmazták a koncerthelyszínhez szükséges elemeket.

Az egykori épület mintegy díszletté vált az új funkciója számára.

Lakóház, Cortegaca, Portugália, João Mendes Ribeiro

Portugáliai példa, az egykori mezőgazdasági épületek revidenciájára.

Az egykori pajtát lakóházzá alakították. A képet alapján a pajta egy része elpusztult, vagy megsérült. A kubus formáját megtartva újrafogalmazták a belső tereket.

A belsőben a tartószerkezet továbbra is megjelenni k.

Az új épületrészek kívülről lécburkolatot kaptak.

Das Gelbe Haus, Flims, Svájc, Valerio Ogliati

Egy épület melynek megszületését személyes kötődés is ihlette. A tervező Valerio Ogliati édesapja halála előtt Flims városának ajándékozta műgyűjteményét azzal a felkéréssel, hogy a város központjában található Gelbes Haus újrafoglalásában kap helyet. A terveket fia készítette, aki egy tetőtől talpig fehér házat álmodott.

Ehhez a belső tereket teljesen le kellett csupaszítani, és mint egy kiürített héjat használták tovább. A bejárat új helyet kapott, a belső fa szerkezet pedig kicserélődött, és némileg átalakult. A kőfalakról eltávolították a vakolatot, és fehérre festették, a betonból épült új részeket simára csiszolták, míg a régi kő felületet kalapáccsal még érdekesebbé tették.

Zsolnay-negyed, Pécs, MCXVI Építészműterem Kft.

A tervet hatalmas kaliberénél fogva hosszasan lehetne ismertetni.

Amiért itt példaként vonulatom, az a gondolatisága. Egy régi ipari épület együttes, melyeken bár különböző korok hagytak lenyomatot, mégis egységként kezelve újították fel, egy egységes átfogó koncepcióval.

Nem csupán az épületek, hanem az azok közti területek zöldesítése, és élettel való megtöltése volt a cél.

Értékmegőrzés, és vérfrissítés egyszerre.

bel sőtér:

Noma Foodland, Kopenhagen, 3XN

Az étterem berendezése elsősorban a földéken helyezkedik el, ezáltal óvva a megmaradt fa és fal szerkezetet.

Szimpatikus megoldás mivel visszahúzódóan viszonyul a térhez, és engedi láttatni a tér megmaradt fa szerkezetét.

Kuvai t pavi lonj a a vel encei bi ennál én 2012

Ez a belső tér számomra azt hangsúlyozza, hogy ami régi, kicsit talán sérült, nem feltétlenül eltakarandó.

Ez a belső tér a maga romosságában élhető és egész.

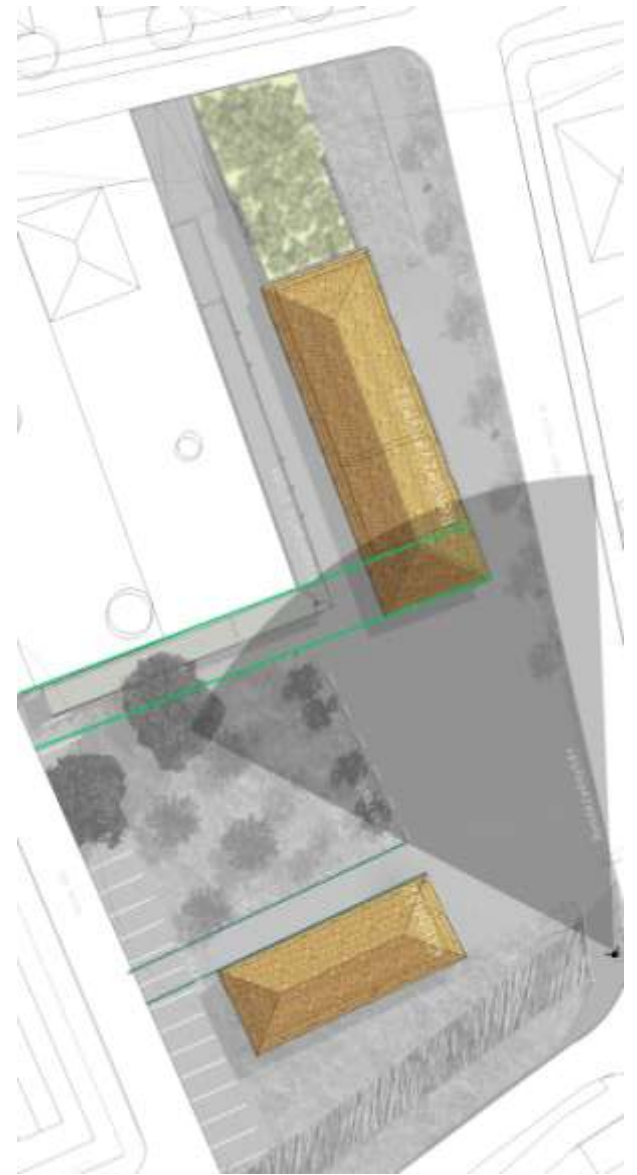
_A TERV

_a tér

A tér szervezésénél fontos cél volt, hogy egy, a hétköznapiakon ugyanúgy, mint rendezvények alkalmával élettel megtölthető tér alakuljon ki. Igyekeztem továbbá adaptálni a falura jellemző telkek elrendezését is. Így alakult ki a szomszédos telkekhatárra fel feszülő kiszolgáló blokk a mellék helyi ségekkel, valamint a különböző raktárakkal. Ennek ki egészülése a kemencétől északra futó árkád sor, mely a kemence üzemelése alatt fedett étkezési helyet biztosít, hétvégeként akár kisebb piacként működhet.

Fontos szempont volt továbbá, hogy a két meglévő épületből kialakuló rendezvényház, és klubház ki tudják egészíteni a tér funkcióit. Ennek megerősítése végett kapott a klubház végig tolóajtós „tornácot”, valamint a teakonyhába rendezvények alkalmával a helyi söröző tulajdonosa berendezkedhet, és kulturált körülmények között szolgálhatja ki a rendezvények idején megnövekedett igényeket.

A tér alapvonalainak kialakításánál a meglévő épületek és a telkekhatár vonalait használtam fel, oly módon, hogy a kiszolgáló blokk

hosszanti határvonal a a telekhatár által adott volt, a tornácépületének vonalát, egyúttal, pedig az új telekhatár a kúria haránt irányú falainak meghosszabbításához helyeztem.

Mivel ez önmagában még több lehetséges megoldást is felvetne, így figyelmeztettem, hogy elsősorban a Rákóczi és a László utca találkozási felől érkeznek a nagyobb tömegek, illetve a rendezvény tér cél szerű kihasználása is (a székeket kelet felé nézve cél szerű elhelyezni) ezt indokolja.

A mellékel t ábrán jelöltem a főbb vonalakat, illetve a leghangsúlyosabb nézőpontot, valamint az onnan rajzolható látószöveget.

_a klubház

Szerettem volna az egykori kúria épületének hangulatát visszaállítani, felfrissített a mai igényeknek megfelelő formában.

Ennek megfelelően a TSZ korszakban hozzáépült épületszárnyat megszüntettem, és csupán az egykori kúria arésszel foglalkoztam a továbbiakban. A legtöbb döntés feltevésekre alapozható, mivel korábbról semmilyen dokumentáció nem maradt az épületről. Mivel a jelenleg középen húzódó közlekedő, keleti külső határoló fala 25 centiméteres, míg az össze többi fő fal 60-65 centiméter között változik, ráadásul a feljárások helyénél látható, hogy az már kiemertű téglából lett utólag hozzáépítve, ugyanúgy mint az új szárny, így feltevézhető, hogy ennek a külső határoló falnak a vonala adta a régi épület tornác vonalát, melyet én szerettem volna visszaállítani.

A nyílászárók közül a több nagy mellett a nyugati fal északi oldalán fellelhető egy osztott szárnyú kisebb méretű ablak, mely arányaiiban jobban illeszkedik egy kúria ához, így bátorítottam feltevézni, hogy ekkorák voltak az egykori ablakok is a nyugati

oldalon, és ezeknek a különböző egyenletes kiosztását végig próbálva jutottam a terveken látható ablak kiosztáshoz. Sajnos az ablak kiosztásban a fal feljárás sem nyújtott segítséget, mivel a meglévő fal szerkezet olyan sokat lett átépítve az évtizedek alatt, hogy szinte minden a környéken fellelhető kőanyag, és égetett kerámia termék megtalálható benne.

Az épület működését a funkcióhoz hűen a legegyszerűbben szerettem volna megfogalmazni, így a tornác adta közlekedőt használtam minden helyi segítség eléréséhez.

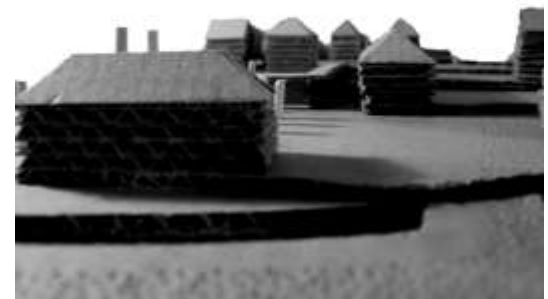
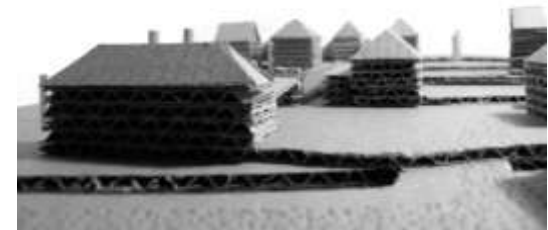
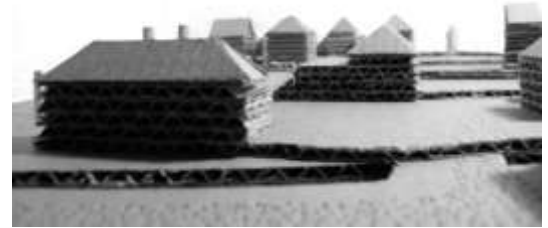
Az épülethez egy teljesen egyszerű letisztult belvilágot képzeltem el, fehérre vakolt falakkal, mind a klubszobákban, mind a teakonyhában. Egyetlen kiűnőbb elemként a belső főfal külterre néző oldalán képzeltem el. Itt megmutatnám a jelenlegi meglehetősen vegyes falszerkezetet, oly' módon, hogy a falat a jelenlegi vakolatmaradványaitól teljesen megszabadítanám, és a vegyes falszerkezetet, mint egy újragondolt terazzo falburkolatot, felszólít állapotban megmutatnám.

_rendezvényház

A faluszerkezet telkeinek szinonimáját alkalmazva a rendezvényház a főépület. Ez a reprezentatívabb két nagyobb építmény közül, a tervezés során is ez kapta nagyobb hangsúlyt.

Az épület délkeleti sarka erősen megrogyott, valamint a lepergett vakolat alatt tisztán látható, hogy eltérő szerkezetű, mint a két nagyobb traktus. Ez feltehetően utólag lett újjáépítve, és már nem színtufából, hanem vegyes ciklop kőfalként. Mivel célom a tufa fal szerkezetének megmutatása, és ez a jelenlegi sérült állapotban nem lehetséges, így a legkisebb traktus helyett egy nyílt színt, átmeneti teret képzeltem az épület elé, ugyanekkor megtartva a jelenlegi kontyolt tető szerkezetet.

Figyelmebe véve, hogy az utolsó traktus mind kőanyagában, mind fa szerkezetében eltérő, így sokáig okozott fejtörést, hogy vajon lehetett-e ez az épület valaha oromfalas, vagy megépülésétől számítva kontyolt tetővel volt fedve. Mivel ezt sem a falu idősei nem tudták megválaszolni, sem dokumentált anyag (fénykép, levéltári terv) nem található róla, így megvizsgáltam a környező épületek fedését. A falu épületállományának jelents

része kontyolt, vagy sátoztetős, így a jelenlegi kontyolt tető megtartása jól indokolhatónak tűnik.

A színek köszönhetően erős hangsúlyt kapott az épület bejárata.

A rendezvénytér kiszolgálásához szükség volt egy főzőkonyha kialakítására, mely az üzemi jellege miatt valamint a rendelkezésre álló épület méretei miatt egyértelműen csak egy toldalék résszel lehetett megoldani. Több lehetséges beépítés vizsgálat után született meg az az elképzelés, hogy a konyha, mintegy földbevájt pince jelenjen meg az épület keleti oldalán, egy toldalékként.

Mivel az épület keleti oldala jelenleg is részben földben van, így ez nem is idézne elő jelentős mértékű változást az épület arculatában.

A konyha méreteinek kialakítása során egyik mesterem tanácsát követtem. „Egy ilyen kis faluban nem lehet semmi egy kicsit nagy, vagy egy kicsit kicsi, itt mindennek pont megfelelő méretűnek kell lennie.” Így csupán a legszükségesebb méreteket alkalmaztam az elírások és a valós igények mezsgyéjén egyensúlyozva.

Fontosnak tartottam, hogy a konyha padlóvonala, és a rendezvénytér padlóvonala

egy szinten fusson tovább, hiszen egy ekkora léptékű épületnél a konyha szintel térése miatti lépcsők, rámpák, az alapfelvetés megfelelőségét kérdőjeleznék meg, így az eredetileg tervezett 30 centiméteres padlószüllyesztés helyett 45 centiméterrel került lentebb a jelenlegi padlóvonal.

Mivel az épület már a század elején is állt, és a méretei a falusi léptékhez képest nagyok, ugyanakkor ismerve az építési szokásokat feltehetően, hogy az alapozás alsó síkjának lépcsőzése nem volt elterjedt, így ez a különbség még nem okoz statikai problémákat.

A rendezvényter belső terének megálmodása során két fontos pont volt, a lehető legpuri tőbb belső tér kialakítása, valamint annak a csodálatos belső faszerkezetnek a megmutatása amit a jelenleg ápolatlan külső rejt.

Így szinte egyértelműen adódott, hogy a belső falak, valamint a szarufák fölötti deszkák fehérre színezése kiemeli az állagmegóvott, és a szükséges mértékben újracsiszolt faszerkezetet.

A kisebb felső fülkét megtartottam, hiszen ezek is az épület hozzájárói, mesélnek az épületről.

Mivel első perctől cél volt, a legfontosabb mértékben hozzájárulni az épülethez, így az előtérbe csupán egy kisebb mosdó blokk kapott helyet. Ezt egy paraván fal mögé rejtettem, mely fal, a fiók gerendák alsó vonaláig fut, hogy ne zavarja a fa szerkezetet.

A ruhatárat is mobilizált rendszerben képzeltem el, így szükség esetén akár teljesen kiüríthető, és a rendezvényter kiépítéséteként használható az előtér.

_Épületszerkezetek, tartószerkezetek
_Klubház

Az épület alapozása a meglévő vegyes kő alap.

Az épület felmenő teherhordó szerkezete a meglévő vegyes falazat, melyet csak a szükséges mértékben bontanék meg. Az új ablakok közül egy a meglévő helyén, a meglévő méretekkel kerülne kialakításra, kettő a mostani ablakok helyén megváltozott mérettel, egy a jelenlegi ablaknyílás kibővítését követően, kettő pedig teljesen új helyen.

Az ablakok fölötti nyílásáthidalás előregyártott A illetve AD jelű feszített vasbeton gerendákkal készül.

Az ajtók esetében is hasonló nyílásáthidalás történik.

A földem szerkezet továbbra is a meglévő földem szerkezet, a jelenlegi alsó deszkaburkolat cseréjét, valamint a felső betonréteg hibáinak javítását követően ismét alkalmazás lesz a feladatainak ellátására.

A tetőszerkezet fa szerkezete ép (ezt egy korábbi faanyagvizsgálati jegyzőkönyv is alátámasztja), feltehetően cserélve

volt, így a cseréplécek, valami a héjazat cseréjé, illetve a keleti szárny elbontása után kialakuló, hiányzó ó szarufa pótlását követően nem igényel további helyreállítást.

A tornác új oszlopai a meglévő fa födém alátámasztását követően monolit technológiával készülnek.

Az épület hőszigetelését külső oldalon Ytong Multi por adja, a lábazatnál, illetve az alapozás mellett pedig zárt cellás habosított hőszigetelés. Mivel a tetőtér nem beépített, és a belmagasságát tekintve, a későbbiekben sem lesz kihasználható, így a meglévő fa födém szerkezetre fektetett szál aszetgyapot hőszigetelés kerül.

Nagy kérdés volt, hogy szükség van-e az épületben utólagos vízszigetelésre, mivel a meglévő épületeknél ez néha több kárt okoz, mint amennyi haszon születik belőle. A Körtvélyessi-patak (Mezőkövesdi-patak) közel sége, és az utóbbi években előforduló nagyobb árvizek miatt, azonban mégis indokoltnak tűnt az utólagos vízszigetelés. Hosszas mérlegelést, valamint az alapeljárást követően a falátvágásos technológia mellett tettem le a voksomat, utólag bepréselt bitumenes vastag lemezzel, elkerülendő az új födém vízszigetelése, és a fal szigetelés közötti kémiai reakciókat.

A fal átvágást követően az épület külső oldalára műköltábazat kerül.

A csapadékvíz elvezetés külső, az ereszcsonnától láncon kerül levezetésre. Elősegítendő a minél gyorsabb víz elvezetést az épület körül dréncső gyűjtő összea vezet, és vezeti a csapadékvíz hálózat csatornáiba.

A nyílászárók fa szerkezetűek, kétrétegű üvegezéssel készülnek.

Mint korábban említettem a beltéri falburkolatok jellemzően vakolat, fehér színűek, kivétel a síkra csiszolt dekorfal. A mosdók kerámia burkolatot kapnak.

A foglalkoztatók esetében a padlón mőgyanta burkolat készül, míg a teakonyha és a közlekedő esetében csiszolt beton burkolat.

_Rendezvényház

Az épület alapozása a meglévő tufa fal. A padlóvonal süllyesztés során fel társra kerülő alapozás szükség esetén szakaszos aláfalazással, javítható, kiegészíthető. Ezt csak fel tárást követően lehet biztonsággal meghatározni.

Az épület függőleges teherhordó szerkezete a meglévő tufatégla falazat, melynek külső oldalán az esetleges mállási foltok eltávolítását követően impregnáló/kőszilárdító bevonat készül. Ennek köszönhetően a külső oldalon megmutatható a fal ritkajazata.

A függőleges teherhordó szerkezet, valamint a tetőszerkezet egyaránt a meglévő szerkezeteket alkalmazza, melyek pótlásra nem, de faanyagvédelemre, és csiszolásra szorulnak. A tetőszerkezetből csupán a cseréplécezés cseréje szükséges az új méretű cserepek miatt.

Az új színtartószerkezetét szeglemezes kapcsolatokkal kialakított fa szerkezet adja, az alaptestekhez fém papucssal rögzítve.

Új nyílászárók a harántfalakban, az ajtók fölött készülnek, szintén előregyártott vasbetongerendák segítségével.

A jelenlegi fém ablakok helyett, kétrétegű üvegezésű fa ablakok kerülnek beépítésre.

A vastag fal szerkezetnek köszönhetően az épület hőszigetelése belső oldali hőszigetelő vakolattal készül. Ennél az épületnél, lévén tiszta tufa szerkezet még nagyobb hangsúlyt fordítottam a megfelelő hőszigetelés kiértékelésére, és a hővezetés mellett figyelembe a páradiffúzióra is.

Az alapozás külső oldalát szintén zártcellás habosított hőszigeteléssel védem.

A tetőre PUR/PIR hab táblás hőszigetelés kerül, így alulról elfedhető a földem, de a lécezések is biztonságosan rögzíthetők.

Ennél az épületnél is falátvágásos utólagos vízszigetelés készül, valamint működő lábazati elem.

Az épület külső esővíz elvezetéssel készül, valamint az északi oldalon közvetlenül a lapostetőre folyik az esővíz.

_konyha, ki szol gál ó épül et

Cél vol t, hogy a hozzáépített épül etszárnyak, épül etek hangsúlyosan térj enek el a megl évő szerkezetektől, ezért ezek kí vül ről látszó betonfel ül ettel készül nek.

Az alapozások, a fal ak, val ami nt a földém is méretezett vasbeton szerkezetből készül nek. A földémek, a fedés típusának megfelel ő mértékű lej téssel .

Ezeknél az épül eteknél nagy fej törést okozott a megfelel ő hőszigetelési mód ki vál asztása.

Mivel mell éképül etek esetében nem indokol t a drága el őregyártott fi nombeton kül ső burkol at alkalmazása, így az ol csóbb betoncsi szol ást vál asztottam, ez esetben azonban a hőszigetelés csak a bel ső ol dal ra kerül het.

Ez a hőszigetelési mód, közismerten „mostoha gyerek” a lehetőségek közül, így csak hosszas utánaj árást, és konzul táci ót követően, gépészeti ol dal ról is megerősítve (a szükségesnél nagyobb el szívás) mertem ezt a technol ógi át vál asztani . Ennek legkézenfekvőbb módja az Ytong Mul ti por alkalmazása, természetesen mi nden szükséges rendszerel em fel használ ásával, és nagy körül teki ntéssel a ki vi tel ezés során.

A vízszigetelés mind a padlón, mind a tető esetében bitumenes vastaglemez.

A tetőn extenzív zöldtető készül, melyre speciális földkeverék kerül, változó magasságban. A tetőről lefutó vírársáv magasságásként folytatódik a földszinttől követő sávban. Az attikák mellett 50 illetve 60 centiméter széles kavi cságy készül.

A kiszolgáló épület esetében szintén belső hőszigetelés készül, azonos feltevésekkel, mint a konyha esetében.

A födémre Rheinzink fémlemez fedés készül, a szükséges szellőzést segítő szőnyeg, valamint az alsó lécváz segítségével.

A fémlemezfedés a külső oldali árkádra is tovább fut, ott, azonban nem szilárd vasbeton födémre kerül, hanem a szarufák fölött futó deszkaburkolatra.

_Épületgépészet

Közműellátás

Az épület közműellátása biztosított.

Belső vízellátás, csatornázás

Vízellátást a WC-csoportokhoz valamint a konyhához terveztünk.

A tervezett berendezések:

-H+M vízmosdó	15 db
-WC-berendezés	15 db
-mozgássérült WC	2 db
-vízellátás	6 db
-kétmedencés mosogató	5 db
-zuhanyozó	1 db
-fali kút	1 db

Az épületben csak kommunális szennyvíz keletkezik. A konyhába beépített zsírfogó készül. A szennyvíz elvezetés gravitációs rendszerű.

Csapadékvíz elvezetés

A épületek egy része magastetős, a csapadékvíz elvezetés külső rendszerű. A *mértékadó csapadékvíz mennyiség: 18,24 l/s*

Használati melegvíz ellátás

A vízcsoportok használati melegvíz ellátására a kazánházba telepített beépített csőkígyós, indirekt fűtésű tárolót terveztünk, cirkulációs hálózattal és szivattyúval.

Központi fűtés, hőellátás

Az épület határoló szerkezetei megfelelnek a hőtechnikai előírásoknak.

A transzmissziós hőigény: 91,2 kW

(az egyidejű hőigény meghatározásánál a HMV-termelést - mely előnykapcsolást élvez - nem vesszük figyelembe)

Az épületbe tervezett hőleadók minden esetben padlófűtés és padlókonvektor, ötrétegű műanyag csővezetékekkel. A padlófűtés osztóit a parapetnél, illetőleg, rendezvénytér esetében az üléseknél helyezük el. Minden dilataációs mezőbe külön padlófűtési kör kerül.

Az épület hőellátását hőszivattyú biztosítja.

A termelt fűtővíz hőmérsékletét a beépített automatika a külső hőmérséklet függvényében állítja be (előszabályozás), a padlófűtés esetében ezt egy, az előremenő hőmérsékletet korlátozó szabályozó egészíti ki.

Szellőzés

A tervezett épület helyiségeinek nagy része nyitható ablakok segítségével természetes úton szellőztethető. Ez alól kivételek a fürdőszobák és WC-csoportok.

A fürdőszobák és WC-csoportok elszívása ún. egycsöves szellőző rendszer révén történik. Minden WC-helyiségbe és vizesdébe egy-egy villanykapcsolóról működtetett, zárószalival és késleltető relével ellátott fali radiálventilátor kerül, melyek egy közös, tető fölötti (v. oldalfali) kivezetésű szellőző kürtőre csatlakoznak. Az elszívott légmennyiség helyiségenként 50 m³/h, a vizes helyiségben 100 m³/h. A légpótlás küszöb nélküli ajtók segítségével a szomszédos terekből történik.

A konyhában 30-szoros óránkénti légcseres szükséges.

Rétegrendek

R1: *Rendezvényház nagytermének padlója*

- 1rtg Mapefloor I 320 concept önterülő epoxi bevonat
- 1rtg homokszórás
- 1rtg Mapei Primer SN kétkomponensű epoxi alapozó réteg
- 1cm Mapei Planolit 315 aljatkí egyenlítőréteg
- 5cm esztrich fűtőbeton
- 1rtg Austrotherm technológiai szigetelés
- 5,5cm Austrotherm padlófűtés rendszerlemez
- 5cm AT-N100 hőszigetelő lemez
- 1rtg Villas GV35 oxidbitumenes vízszigetelő lemez
- 10cm vasalt aljzatbeton
- 15cm tömörített kavics

R2: *Rendezvényház vízeshelyiségek, és a főzőkonyha padlója*

- 1cm Zalakerámia kerámia burkolat
- 1cm Mapei Kerapoxy Adhesiv kerámia ragasztó
- 1cm Mapei Planolit 315 aljatkí egyenlítőréteg
- 5cm esztrich fűtőbeton
- 1rtg Austrotherm technológiai szigetelés
- 5,5cm Austrotherm padlófűtés rendszerlemez
- 5cm AT-N100 hőszigetelő lemez
- 1rtg Villas GV35 oxidbitumenes vízszigetelő lemez
- 10cm vasalt aljzatbeton
- 15cm tömörített kavics

R3: *Főzőkonyha fűtetlen előterének padlója*

- 2cm simított beton
- 5cm esztrich beton
- 1rtg Austrotherm technológiai szigetelés

10cm AT-N100 hőszigetelő lemez
1rtg Villás GV35 oxidatívumenes vízszigetelő lemez
10cm vasalt aljzatbeton
15cm tömörített kavics

R4: *Klubbáz, zárófödém*

20cm Rockwool Multi rock szál as hőszigetelés és
5cm betontakarás
2,5cm deszkaburkolat
20cm fa gerenda
2,5cm deszkaburkolat
2cm belterületi vakolat

T1: *Rendezvényház, épület előtti színpad, tető*

2cm Erlus Linea tetőcserép
2,5cm fenyőlécezés
14,5cm 10/14,5 távtartó palló, acéllemezzel rögzítve (50x50x5)
2,5cm deszkaburkolat, mattfényű lazúrral kezelve
15cm szarufa

T2: *Rendezvényház, fűtött tér feletti tető*

2cm Erlus Linea tetőcserép
2,5cm fenyőlécezés
2,5cm fenyőellenlécezés
12cm Puren Plus PUR/PIR keményhab hőszigetelőtábla, párazárófoliával kasírozva
2,5cm deszkaburkolat, matt fehér festéssel kezelve
15cm szarufa

T3: *főzőkonyha, zöldtető*

- kami l lavi rág
- 18cm Opti green extenzív talaj keverék
- 1 rtg Doerken Delta-Floraxx TOP geotextíliával kasírozott drénlemez
- 1 rtg Villas E-PV 4 F/K SBS modifikált vízszigetelőlemez
- 1 rtg Pormex Rapid kellesítés
- 30cm méretezett vasbetonfödém 2% lejtésben
- 1 rtg Mapei Plani top 200 felületstíró réteg
- 1 rtg fehér diszperziós festék

T4: *kocsi beálló, zárófödém*

- 3cm Rheinzink kettősállókorcos fémlemez fedés
- 1 rtg Vapoizink szellőző alátétszőnyeg
- 2,5m deszkaaljzat
- 5cm légrés
- 20cm vasbetonfödém 5fokos lejtésben
- 1rtg Multi por ragasztóhabarcs
- 10cm Ytong Multi por

T5: *ki szolgáltató blokk, zárófödém*

- 3cm Rheinzink kettősállókorcos fémlemez fedés
- 1 rtg Vapoizink szellőző alátétszőnyeg
- 2,5cm deszkaaljzat
- 5cm légrés
- 20cm vasbetonfödém 5fokos lejtésben

T7: „tornác”, zárófödém

3cm Erlus Linea tetőcserép

2,5cm fenyő lé

2,5cm fenyő ellenlé

1 rtg. páradiffúziós fólia

15cm meglévő szarufa

F1: Rendezvényház, meglévő fal

60cm riolit tufa falazat, 10 cm mélyen Remmers KSE 500STE közsilárdítóval impregnálva

3cm Knauf Isosel fűzős hőszigetelő vakolat

F2: Rendezvényház, nyugati oromfal

40cm riolit tufa falazat, 10 cm mélyen Remmers KSE 500STE közsilárdítóval impregnálva

5cm Knauf Isosel fűzős hőszigetelő vakolat

F3: Közbenő fal

3cm Knauf Isosel fűzős hőszigetelő vakolat

60cm riolit tufa falazat

3cm Knauf hőszigetelő vakolat

F5: Főzőkonyha, külső tartófal

1cm belterületi vékonyvakolat

10cm Múltipor hőszigetelő, Múltipor habarcsba ágyazva

30cm vasbeton falazat

F6: *Gépészeti tér, fal*

30cm vasbeton falazat

5cm Mul ti por hőszigetelő elem, Mul ti por habarcsba ágyazva

1cm bel téri vékonyvakolat

F7: *Főzőkonyha épülete melletti támfal*

1cm bel téri vékonyvakolat

5cm Mul ti por hőszigetelő elem, Mul ti por habarcsba ágyazva

30cm vasbeton falazat

1rtg Villas E-PV 4 F/K SBS modifika l ású vízszigetelő lemez

1rtg Doerken Delta-Fl oraxx TOP geotextíliával kasírozott drénlemez

60cm kavics vízszigetelés

F8: *kiszolgáló blokk, fal*

20cm vasbeton falazat

5cm Mul ti por hőszigetelő elem, Mul ti por habarcsba ágyazva

1cm Mapei Kerapoxy Adhesive kerámia ragasztó

1cm Zalakerámia kerámia burkolat

F9: *Kl ubház, megl évő fal*

2cm kül téri vakolat

10cm Mul ti porhőszigetelő elem, Mul ti por habarcsba ágyazva

-65cm megl évő vegyes falazat

1cm bel téri vékonyvakolat

F10: *Kl ubház, megl évő fal, lábazat*

5cm el őregyártott műkö l ábazati elem

8cm Austrotherm XPS Top70 extrudál t PS hab hőszigetelés, ragasztva

1rtg Villas GV35 oxidbitumenes vízszigetelő lemez

-65cm megl évő vegyes falazat

B1: térburkolat

10cm dilatált beton burkolat

10cm tömörített kavics

Tervlapok

1	konceptió	
2	helyszínrajz	m1: 250
3	alaprajz metszetek	m1: 100
4	1-1	m1: 50
5	2-2	m1: 50
6	3-3	m1: 50
7	4-4	m1: 50
8	5-5	m1: 50
9	6-6	m1: 50
	homlokzatok	
10	rendezvényház_dél	m1: 100
11	rendezvényház_nyugat	m1: 100
12	rendezvényház_észak	m1: 100
13	kl ubház_dél	m1: 100
14	kl ubház_kellet	m1: 100
15	kl ubház_észak	m1: 100
16	kl ubház_nyugat	m1: 100
	részletrajzok	
17	rendezvényház_1	m1: 10
18	rendezvényház_2	m1: 10
19	kl ubház	m1: 10
	kiegészítő munkarészek látványtervek	

_összefoglaló

Novaj. Egy kis falu, Heves és Borsod megye határán. Nem adott nagy fel tal álókat, úttörőket az emberi ségnek, de az ott lakóknak maga a világ. Sajnos az elmúlt időszak, a népességcsökkenés, és a városiasodás itt is érezhető mára. Kevesebben foglal koznak mezőgazdasággal, csökken az összefogás, de még közel sem a városokra jellemző mértékben. Még van remény, hiszem, hogy ezeknek a szerveződéseknek, és a közösségnek csak helyet, és lehetőséget kell biztosítani, és tovább viheti azokat a hagyományokat, amiket nagyanyáinktól örököltünk, akár új köntösben.

A diplomamunkámban, így olyan hiánypótló funkciókat álmodtam egy kis faluba, mely helyszíneknek köszönhetően lehetőség van minőségi rendezvényszervezésre a falu életében. Nem csupán a kültéri rendezvényekre gondolva, de a beltéri bál jellegű ünnepek, esetleg esküvők megünneplésére.

Mindemellett a falu kapna egy olyan főtér, mely már alkalmas mind a hétköznapi, mind az ünnepélyes pillanatok emelésére.

Mind ezt egy meglévő épületegyüttes újragondolásával, ügyelve a környezetbe illeszkedésre, valamint a falu által támasztott igényekre.

Az épületegyüttesben helyet kapnának a faluban már meglévő szervezetek, így fix helyük lenne próbák, gyűlések megtartására, és nem egy tanteremben, esetleg a faluházban szorongva kellene ezeket megrendezni.

Mivel én is a faluban nőttem fel, hiszem, hogy ha megfelelő környezetet, és lehetőséget biztosítunk ezen csoportok, valamint a fiatalabb szerveződések számára, lehetőség van a ifjabb nemzedék faluban tartására, és csökkenthető a közeli nagy város (Eger) elszívó ereje.

Mivel a tér elrendezése is többféle rendezvény megtartására ad lehetőséget, így minden évszakhoz kapcsolható lenne egy-egy ünnep, mely vonzza a falu lakosságát, de akár a környező települések lakóit is.

Az új rendezvényterek kialakulásával a meglévő, jelentősen alulméretezett faluházban lehetőség nyílik a falumúzeum bővítésére, illetve a már begyűjtött anyag kulturált rendszerezésére.

_rendezvényház: az egykori magtárban kialakított rendezvénytér megőrizte jelenlegi karakterét, még nagyobb hangsúlyt kapott a meglévő belső fa szerkezet, és a megnövelt belmagasságnak köszönhetően élhető téré alakult. A hozzáépülő konyha épülete, egy hagyományos pince, újragondolt formája. Így jól elkülönül az új és régi, mégis együtt lesz egész a két épület.

_klubház: Ez az épület az évek során rengeteg átépítéssel ment keresztül, melyekről sem tervek, sem képek nem készültek, így a terv egy lehetséges korabeli falusi kúria formáját idéz, az épületen fellelhető jelenlegi jegyekből kialakítva.

_ki szolgáló épület: A fal. Az épület alapfeltevése, hogy markáns térfalként határvonalat képezzen a rendezvénytér épületei és a környező családi házak között. Ebben a falban kaptak helyet a kevésbé ünnepélyes, de mindenképpen szükséges funkciók, a nyugati nyúl ványa pedig egy olyan átmeneti tér, amely interakció a kúria "tornácára"

_summary

Novaj. A small village on the border of Heves and Borsod counties. It didn't give great inventors or pioneers to humanity, but for its inhabitants it is the world itself. Unfortunately, the last period, the decrease of population and the urbanization can be felt here nowadays. Less people work in agriculture, collaboration lessens, but not in that degree which is typical of cities.

There is still hope, I think these organizations and communities should be supplied with a place and opportunity to carry on with those traditions which we inherited from our grandmothers, in a new form maybe.

In my thesis, I dreamt long-needed functions into this small village. Thanks to these scenes quality programme organization becomes possible in the life of the village. These places are meant not only for outdoor programmes, but indoor events like balls or weddings as well.

On the other hand, the village would get a main square which would be suitable to give quality to both weekdays and holidays.

This can be achieved by the reconsideration of an existent building cluster, while paying attention to its fitting into the surroundings and the claims of the village. The organizations of the village would get a room in the building cluster, so they would have a fixed place to have a rehearsal or an assembly. Thus there would be no need to hold these events in a classroom or in the 'Village House' crammed together. As I grew up in the village, I think if we provide appropriate surroundings and opportunities to these groups and younger organizations, it becomes possible to keep the younger generation in the village and to reduce the 'suction power' of the nearby town (Eger).

Since the layout of the site makes it possible to have different kinds of programmes, there would be a holiday related to each season. These would attract not just the inhabitants of the village, but the people of the neighbouring settlements as well. By the formation of the new programme sites, it will become possible to enlarge the village museum and systematize the collection in a civilized way in the existing, considerably undersized 'Village House'.

Programme house: the event place evolved in the former granary has kept its present character, the existing inner wooden structure has been given more emphasis and the site has become a liveable place due to the increased interior height. The building of the kitchen added to it is the reconsidered form of a traditional cellar. Thus the old and the new separates well but these two buildings together form a whole.

Club house: this building went through a lot of rebuildings over the years, but no plans or photos were made or taken about these. So the design reminds us of a possible rural mansion of the time, formed from the present features found on the building.

Service building: The wall. The basic assumption of the building is that as a facade it should make a sharp borderline between the buildings of the programme site and the neighbouring houses. The less ceremonial, but necessary functions got a room in this wall, and its western extension is a kind of transitional place which is a reaction to the 'porch' of the mansion.

Irodalomjegyzék

dr. Gábor, László_ Épületszerkezettan

dr. Koppány Attila_ Épületszerkezettan
jegyzetek

Neufert, Ernst_ Építés- és tervezéstan

Forgó, Lea Zamfira_ Vulkanitufák
konzerválása (PhD értekezés)

www.ytong.hu

www.knauf-perlite.de

www.epiteszforum.hu

www.archdaily.hu

www.novaj.hu

személyes emlékekkel, információkkal:

Bóta József, Bóta Margit

Bóta László

Tardi Lajosné és a Faluvédő Egyesület képgyűjteménye

Elérhetőségek

Kaló Vivien

3327 Novaj, Akácfa út 3.

kal.o.vivi@gmail.com

36/356-334

30/466-3383

Konzulensek:

építész_ Góldi János

épületszerkezet_ Horváth Tamás

tartószerkezet_ Szép János

épületgépészet_ Petri Kó László

_a di pl omamunkám margój ára. . .

Egy di pl omamunka el készí tése sohasem egyszerű fel adat, hi szen ez a lényege.

Ugyanakkor sohasem egy ember munkáj a, hi szen benne van rengeteg mester, évek alatt átadott, tudása, a család rendületlen támogatása, a csoporttársakkal, korunk baj társai val, együtt vívott harc összes verejték cseppje, a barátok által haj nal ban főzött kávé aromáj a, rengeteg ügyi ntéző segítő jobbja, az „élettársak” türelme és rengeteg „távoli szurkoló” (fal ubeli ek, egykori tanárok, hall gatótársak) drukkj a.

Mi ndannyi ukat hatalmas köszönet és hál a illeti meg. Köszönöm Nekik!